

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

4. Modus, seu solemnitas administrandi Extremam-Unctionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

omne peccatum evitetur? Respondeo, quando timetur praepropera infirmi mors, ut item, quando de ea dubitatur, quia in dubio favendum est periclitanti: quod iudicium, vel Medicus, vel prudens Vir dabit, & quidem benignè potius, quam rigorosè. In his ergo eventibus, si tempus non suppetat conquerendi novum, vtere veteri sine scrupulo.

§. II. Materia Proxima.

1. Proximam materiam dant quinque sensuum unctioes ex prædicto Oleo benedicto. Non enim probo sententiam aliquorum, quos referunt (sed reiciunt Suarez *om. 4. in 3. p. disp. 40. sect. 2. num. 8.* & Bellarminus *lib. de Extrem. Vnct. cap. 10.* putantes, sufficere unctioem cuiuslibet partis corporis: sic enim non verificaretur huius Sacramenti forma, quæ, ut videbimus, sensus ipsos exprimit signatè.

2. Dant quinque sensuum nempe Oculorum, Aurium, Narium, Oris, Manuum, intellige, vel locorum his sensibus vicinorum, si forte quis aliquo ex his careat. Quare unctio renum, seu lumborum, & unctio pedum, non sunt de necessitate Sacramenti, imo in fœminis illa in renibus, propter decentiam, semper omittenda est, & etiam in viris, quando difficulter moveri situ possunt: Illa autem in pedibus, solum ibi est exhibenda, ubi fert consuetudo, ut vtrumque cum aliis notat Castrop. *l. 4. de Extr. Vnct. p. 3. num. 3.*

3. Cum autem dictum est (Oculorum, Aurium, &c.) non ita intelligo, quasi sentiam ex necessitate Sacramenti inungendos esse utrosque Oculos, utraq; Aures, &c. satis enim est ad valorem, unum Oculum, unam Aures, &c. inungi; unde in casu necessitatis, idest periculi praeproperæ mortis, vel similis, unus ex singulis est inungendus. Dico, in casu necessitatis. Nam, quia gravis hæc res semper visa est Ecclesiæ, erit mortale extra necessitatem utroque sensus non inungere.

4. Quamvis autem Castrop. *l. c. n. 7.* doceat, hoc Sacramentum nunquam esse incipiendum ministrari, si timeatur, non posse omnes quinque unctioes perfici, tamen hoc ipse idem limitat pro casu necessitatis, adducitque Layman, aliosque. Nam, quando nullum (inquit) Sacramentum ægrotus suscepisset, timereturque decessurus ante finitas quinque unctioes, posset (addo ego, & deberet) sub conditione infirmus inungi in sensu magis obvio v.g. in Capite, pronuntiantem Sacerdote formam exprimentem quinque sensus, sic. *Per istam Sanctam Vnctionem, & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quidquid per visum, per auditum, odoratum, gustum, & tactum deliquisti.* Neque hoc est contra Doctrinam *num. 1.* allatam ex Bellarmino, nunc enim cogor à necessitate providere infirmo, si forte possim &c.

5. Tandem moneo, unctioem singulorum sensuum tantam requiri, quanta sufficit, ut sit sensibilis, quamvis per unam gutturam, seu stillulam fiat, quia solum requiritur, ut verè possit dici sensus inunctus, ad quod quælibet sensibilis certo sufficit.

§. III. Forma Extremæ Vnctionis.

1. Forma huius Sacramenti sunt verba deprecatoria, & invalida essent, si videretur indicativa, si videretur imperativa. (quidquid aliqui pauci contradicant) quia in Orationis medium hoc Sacramentum instituit Christus Dominus, ut habetur Iacobi *5. orate super eum, &c.* Ea autem est huiusmodi per singulos sensus.

Ad Oculos. Per istam Sanctam Vnctionem, & suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Deus, quidquid per visum deliquisti. Amen.

Ad Aures. Per istam Sanctam Vnctionem, & suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Deus, quidquid per auditum deliquisti. Amen.

Ad Nares. Per istam Sanctam Vnctionem, & suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Deus, quidquid per odoratum deliquisti. Amen.

Ad Os, compressis labiis. Per istam Sanctam Vnctionem,

nam, & suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Deus, quidquid per gustum, & locutionem deliquisti. Amen.

Ad Manuum. Per istam Sanctam Vnctionem, & suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Deus, quidquid per tactum deliquisti. Amen.

Ad Pedes. Per istam Sanctam Vnctionem, & suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Deus, quidquid per gressum deliquisti. Amen.

Ad Lumbos, seu Renes. Per istam Sanctam Vnctionem, & suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Deus, quidquid per lumborum delectionem deliquisti. Amen.

2. In prædicta forma puto probabilius, cum Hæreticis & aliis de Extr. Vnct. diff. 7. de necessitate, cum Hæreticis Sacramenti, non esse illud (Sanctam, nec illud) per se piissimam misericordiam, multo minus illud Sanctam, Nam cætera certum sit, esse de essentia, & omnia jacent (excipio illud, Amen) esse de præcepto, quod notat rectè Suarez *l. 4. in 3. p. d. 40. sect. 3.*

Tanquam verius item puto, essentialiter esse, unctioem, suam formam distinctè repetere, nec lumbos quinque unctioibus celeriter peractis viciem facere omnes sensus complectentem exprimere, in hunc modum. *Per istam Sanctam Vnctionem, & suam piissimam misericordiam suam indulgeat tibi Deus, quidquid per visum, auditum, odoratum, gustum, & tactum deliquisti.* Sicut igitur sub conditione id fieri poterit quando timor oioris: Et modo, §. 2. num. 4. significavi.

3. Invocatio explicita Trinitatis, seu ejus expressio, non ita necessaria est, ut vult Castrop. *l. 4. de Extr. Vnct. d. 2. p. 4. n. 5.* nec consuetudo.

Vnctiones item expedire per modum Crucis, & per visum sit consuetum, tamen non est, ut vult Castrop. *l. 4. de Extr. Vnct. d. 2. p. 4. n. 5.* nec de necessitate Sacramenti, de præcepto gravi, unde, præcepto contentum, & talis dalo, quod certe ratum est, id omittit peccatum mortale non erit.

4. Si necessitas urgeat, ut si infirmus timeatur decessurus sine hoc Sacramento, adhiberi possunt plures sacerdotes, quorum singuli suas unctioes peragant, & singuli sub suis formis; nullo enim modo potest alter vngere, & alter formam proferre. Legi. Suarez *l. c. disp. 4. sect. 2. & 3.* Coninch. *d. 19. d. 3. fin.* Hæreticis *Extr. Vnct. diff. 1. 1.*

5. Si Sacerdos non possit progredi ad perficiendum hoc Sacramentum, supplenda ab alio Sacerdote, quæ restabant, rectè cum Divo Thoma, alioque Sacerdotibus de Extr. Vnct. num. 10.

§. IV. Modus, seu Solemnitas administrandi Extremam Vnctionem.

1. Pærochus, vel ejus jussu Sacerdos suppellectilem, & stola indutus (secus foret mortale, & periret vestes non suppetant, omitti debet Extremæ Vnctionis collationem, asserit Suarez *d. 1. 4. si d. 2. num. 2.* de quoquam debere omitti, docet Quintana, de Extr. Vnct. *l. 5. n. 4.* Cum quo sentio, quia in hoc Sacramento vis judicandus est defectus vestium, quare illa vestimenta decumbentis veilitati debent Sacerdos inquit sic indutus, atque associatus Clerico (potest uti Layman, potest nullum advocare, si in promptu sit nequaquam sit, ut notat Layman *lib. 5. tr. 8. cap. 8. n. 1.* in gradibus locum ægroti, eundemque, confiteri se Sacramentum collationem, libenter audit, tum preces antecessores ad Sacramentum devotè fundit, quas preces, non possit per peccato mortali omitti, nisi urgente necessitate, per Quintanad. & Bonacina. Addo libens, & nisi ex parte parvitas materię, ut si ex illis modica pars omittatur, ad modum Crucis, quam autem Crucis efformationem non esse sub præcepto modo docuimus, perindeque quod libet Vnctione, ipse idem inuncta loca tergit gressu, vel stupa, vel lana, vel simili, illa mutando ad singulos

CAPVT II.

De subiecto hujus Sacramenti.

1. **I**S qui validè & licitè potest Extremam-Vnctionem recipere, est Homo Viator Baptizatus, Vfus rationis compos; In gratia existens, seu putans in eadem existere; graviter infirmus, & denique, Qui in eodem periculo hoc idem Sacramentum non suscepit. Illustremus singula.

§. I. Viator.

2. **N**on ergo mortuus hujus est Sacramenti capax, Ei autem, de quo dubitatur, an expiraverit, non nisi sub conditione dandum est. Immo supra c. 1. §. 2. n. 4. dixi, ab eo conferendo abstinendum esse si prævideatur infirmus esse moriturus, antequam quinque vnctiones perficiantur, nec sit casus necessitatis, iuxta ibidem dicta.

§. II. Baptizatus.

3. **C**atechumenus, & multo magis infidelis Extremæ Vnctionis capax non est, quia Baptismus re ipsa susceptus, qui est Sacramentorum ianua, necessariò præcedere ad illi m. debet. Si autem accidat, aliquem graviter infirmum Baptizari in fine vitæ, statim à Baptismo, extremæ vngi poterit.

4. Quamvis autem ex congruentia soleat dicto baptizato in fine vitæ porrigi Viaticum prius, quam ei conferatur Extrema Vnctio, tamen cum hæc sint Sacramenta, quorum vnum ab alio non dependet, necesse non est, sub tanto rigore ejusmodi ordinem custodire. Ita Suarez de Extrem. Vnct. d. 44. sect. 1. n. 8.

§. III. Vfus rationis Compos.

1. **N**on quidem, quod actu ratione utatur, sed quod vsum rationis habuerit. Vnde licet Infantes perpetuoque amentè invalidè inungantur; Pueri tamen segetes, cum supponantur vsum rationis obtinuisse, validè, & licitè vnguntur: Non est autem necesse; ut mortaliter peccare potuerint, cum sit satis, si potuerint venialiter: Quare non sunt laudandi Episcopi, qui requirunt, puerum excessisse pubertatem: Et quamvis iuxta aliquorum probabilem sententiam, his septem annorum Pueris non liceat, dare Viaticum, pro quo suscipiendo expectandus est decimus circiter annus, tamen licebit, debeatque dari Extrema Vnctio; quia hæc sunt Sacramento disparata & Extrema Vnctio non requirit tantam discretionem, quantam illorum opinio requirit ad sumendam Eucharistiam. Dixi (iuxta aliquorum sententiam) nam ego sustinui in opuscul. meth. comm. c. §. 8. num. 14. posse, & debere, etiam his dari Viaticum.

2. An autem facis sit ad validam, licitamque vnctionem, solum posse peccare, saltem venialiter, unde licitum sit, siue pueris septennibus, siue aliis illam conferre immediatè post baptismum, quando moraliter certum est, nondum eos, ne venialiter quidem peccasse, duplex est sententia: affirmat Suarez loc. cit. d. 42. n. 8. alique innumeri, quia solum requirunt potentiam peccandi. Negat Ioan. Sanchez apud Leand. disp. 3. de Extrem. Vnct. q. 5. Ioan. Sanchez in select. d. 27. n. 18. & 19. quem sequitur Leand. l. cit. cum aliis, quia sic non verificaretur forma hujus Sacramenti, quæ dicit, Indulgeat tibi Deus quidquid peccasti, &c.

3. Vitæque sententia, saltem propter auctoritatem Doctorum, est probabilis: vnde fit, ut probabile item non sit Beatissimæ Virgini ministratum fuisse hoc Sacramentum.

vnctionis, quæ in vase mundo teponit, ad ea comburenda, combustionis cineres in Sacramentum proiecturus. Denique recitat Orationes consequentes ad Sacram Vnctionem, sub eodem peccati mortalis opere, (nisi necessitas excuset, vel parva materia) sicut diximus de similibus Orationibus antecedentibus.

2. Hoc Sacramentum ministrare sine lumine, non esse peccatum, bonum est scire, ut rectè notat Quintanadu. de Extrem. Vnct. §. 5. n. 4.

3. Superfunt tres quæstionculæ. Prima, quoniam digito hæc vnctiones sunt expeditæ?

Secunda, quæ pars manus ejus, qui non est Sacerdos est inungenda exteriori, an interior, quam volam appellamus; ejus, inquam, qui non est Sacerdos, nam omnes scimus Rituale Romanum reformatum præscribere, ut Sacerdotes (qui iam fuerunt in vola manus sacro Chrismate vncti in exteriori manu inungantur, dum eis Extremæ Vnctionis Sacramento ministrantur.

Tertia, quid de inversione Ordinis vnctionum? 4. Respondeo, si de valore Sacramenti loquamur; Primo, quocunque digito ejusmodi Sacra Vnctio exhibetur; Secundo quæcunque pars manus inungatur; Tercio, à quocunque sensu mutato Ordine, incipiatur, validum erit Sacramentum, quia cum sic iam adfit vnctio à Christo instituta, adest iam, quod est de substantia: neque enim credibile sit Christum hominum voluisse, valorem tanti Sacramenti à circumstantiis tam levibus dependere.

5. Si vero loquamur de licito usu, puto non esse saltem mortale, quocunque digito exhibere vnctionem, vel exteriori manu non Sacerdotis inungere, quia hæc duo levia sunt.

6. At invertere ordinem Vnctionum, ita ut prius vngantur aures, quam oculi, &c. esse grave peccatum docet Castropalaus de Extrem. Vnct. p. 3. n. 11. his verbis, *Grave est peccatum, vixit contra Ecclesiæ consuetudinem, ordinem invertere.* (Hoc est, si prius ad aures, deinde in oculis, &c. Vnctio fieret) ut ex communi docet Suarez tom. 4. in p. 3. d. 4. sect. 2. fine, Emmanuel Sà V. Extrema Vnctio, num. 12. Bonacina aliis relatis d. 7. de Sacramentis quæst. unica p. 5. n. 20.

7. Perfecto animadverto, etiam doctissimos viros, labi interdum in adducendis Authotibus, siue ob Amantissimum, siue ob Typographorum incuriam; Legi locum Suarez à Castrop. citatum, ubi, non, (grave,) sed (aliquid) esse peccatum dicitur: At illud (aliquid) satis minus æquum illud (grave) Legi Emmanuel. Sà, tum g. nuium, tum expurgatum in editione Romana, qui nec, n. 12. citatus à Castrop. nec in toto verbo Extrem. Vnctio hujus rei meminit. Legi Bonac. qui loco ab eodem citato, solum docet, Ordinem in vngendis quinque sensibus, non esse necessarium, necessitate Sacramenti, quia mutato ordine adhuc completa manet significatio, at de necessitate præcepti, ne verbum quidem.

8. Ego, si me consulis, puto non esse mortale; Excepe semper contemptum, & scandalum, quæ certè raro hic contingere possunt. Ratio est, quia, ut in simili dictum est sæpius, hæc non est tanta variatio, ut mortalem culpam parere possit. Merito ergo dixit Suarez esse aliquod peccatum, id est veniale, & fortasse citatus Castropalaus non discedit ab hac sententia. Cum enim illud (grave) non raro à Doctoribus ut Sanchez tom. 1. in d. 1. §. 6. num. 22. & 14. de matr. d. 23. n. 9. circa fin. Idem Castrop. tom. 3. d. 2. de voto p. 17. n. 6. fine; usurpetur pro gravi in genere peccati venialis, possumus opinari, Doctorum. voluisse duntaxat notare, peccatum hoc non fore ex peccatis venialibus levibus, sed in genere venialium, esse ex gravibus.